



Kvalitetsrapport 2024-2025 Förskolan



Innehåll

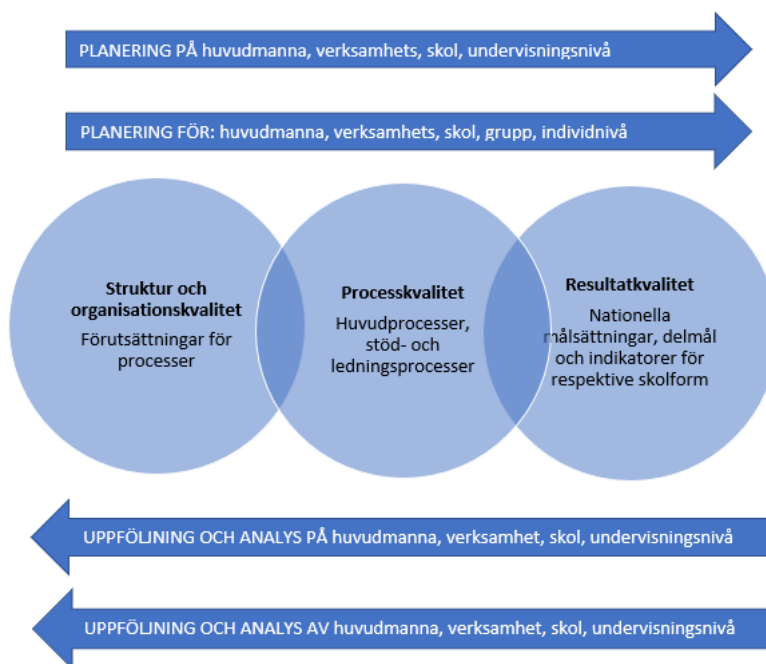
1 Det systematiska kvalitetsarbetet: vad, hur och varför?	2
2 Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet	3
2.1 Förutsättningar, processer och resultat	3
2.2 Det nationella kvalitetssystemet	4
2.2.1 Förskolans nationella mål och delmål	5
2.2.2 Modell för systematiskt kvalitetsarbete	5
3 Verksamhetens förutsättningar	6
3.1 Barn i förskolan	6
3.2 Personalresurser förskola	9
3.3 Övriga förutsättningar	12
4 Granskningar, inspektioner, inkomna synpunkter och klagomål	19
5 Resultat och analys	21
5.1 Förskola	21
5.1.1 Lärmiljö	21
5.1.2 Barnhälsa	23
5.1.3 Språkutveckling	26
5.1.4 Styrning och ledning	29
5.2 Övergångar inom och mellan skolformer samt samverkan	31
5.3 Internationalisering	32
5.4 Samlad analys och fortsatta prioriteringar	33
6 Bilagor	41
6.1 Vårdnadshavarenkät förskola	41
6.2 Förskollärarenkäten Öppna jämförelser	42

1 Det systematiska kvalitetsarbetet: vad, hur och varför?

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbetet vid enheten genomförs enligt ovan. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i Skollagen (2010:800) och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Utbildningen ska dessutom, enligt 4 kap. vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Dokumentation av kvalitetsarbetet skapar kontinuitet och minskar risken för sårbarhet vid personalbyten. Den är även tänkt som processtöd och kvalitetssäkring för att möta lagstiftningens krav. I denna kvalitetsrapport dokumenteras uppföljningen av utbildningen och analysen av orsakerna till uppföljningens resultat.



2 Utgångspunkter för det systematiska kvalitetsarbetet

2.1 Förutsättningar, processer och resultat

En gemensam modell för det systematiska kvalitetsarbetet har valts för att utveckla det interna arbetet inom Arbetsmarknads- och utbildningsförvaltningens samtliga skolformer och för huvudmannen, med syftet att stödja struktur och kommunikation för kvalitetsutveckling i hela styrkedjan. Modellen är en vidareutveckling och anpassning av ramfaktorteorin (Österberg 2023, Lundgren U.P, 1999) i vilken tre olika kvalitetsperspektiv lyfts; organisation/struktur/förutsättningar-, process- och resultat kvalitet.

Verksamhetens resultat kan ses som en produkt av kvaliteten på de processer som lett fram till resultaten, men processerna bör också ses i sitt sammanhang, där förutsättningar och ramar skapar utrymme för processerna. Med denna bakgrund som fond pratar vi inom det systematiska kvalitetsarbetet om struktur- och organisationskvalitet (förutsättningar och de sätt vi väljer att organisera våra förutsättningar och processer), processkvalitet (vad och hur vi gör) samt om resultat kvalitet (effekter och resultat utifrån mål, delmål och indikatorer).

Samband mellan kvalitetsområdena organisation/strukturkvalitet, processkvalitet och resultat kvalitet är viktiga vid både uppföljning/analys och för fortsatt planering.

Struktur och organisationskvalitet kan omfatta förutsättningar i form av:

- Systematiskt kvalitetsarbete samt styrning och ledning genom hela styrkedjan
- Nationella styrdokument (läroplaner, föreskrifter, skollag)
- Resurser: ekonomiska; personella i skolan tex lärarbehörighet och hur bemanningen anpassas efter grupper och enskilda barns/elevs behov; materiella i form av tillgång till adekvata läromedel, digitala lärverktyg och lärmiljö; systemstöd
- Strukturfaktorer: barn- och elevantal, barn- och elevstabilitet och socioekonomi.

Processkvalitet kan omfatta:

- Organisation för undervisning, planering, kollegial samverkan, professionsutveckling, verksamhetsutveckling, schema, kalendarium
- Ledarskap: rektors ledarskap av en arbets- och utvecklingsorganisation, lärarledarskap för kvalitativ undervisning, gemensam bild/vision

- Undervisningskvalitet: undervisning som bidrar till kunskapsutveckling och språklig utveckling inom samtliga ämnen i läroplanerna
- Stödprocesser för barns och elevers lärande: främjande och förebyggande barn- elevhälsa för trygghet, studiero, närvaro, ledning och stimulans. Extra anpassningar och särskilt stöd. Studie- och yrkesvägledning.
- Samarbete med vårdnadshavare

Resultatkvalitet kan omfatta:

- Måluppfyllelse av nationella och lokala målsättningar, delmål och indikatorer.
- Resultatkvalitet omfattar även exempelvis likvärdighet, trygghet, studiero, frånvaro, studieavbrott, kränkningar, likabehandling, klagomål, effekter av extra anpassningar och handlingsplaner/åtgärdsprogram.
- Ekonomi
- Personal (rekrytera och behålla behörig personal)

2.2 Det nationella kvalitetssystemet

Det nationella kvalitetssystemet har tagits fram för att följa upp och utveckla kvalitet och likvärdighet i det svenska skolväsendet. **Kvalitetssystemet ska stödja skolformernas arbete för ökad kvalitet.** Kvalitetssystemet består av:

- nationella målsättningar som visar på mål som är nödvändiga att uppnå
- delmål och exempel på indikatorer som synliggör verksamhetens resultat i förhållande till målsättningarna
- framgångsfaktorer som beskriver kvalitativa aspekter som också kan bidra till att målsättningarna uppfylls.

Följande sju framgångsfaktorer ingår i kvalitetssystemet: 1. Förtroendefullt klimat, 2. Hälsöfrämjande lärmiljö, 3. Kompensatoriska insatser, 4. Kompetent ledarskap, 5. Professionell utveckling, 6. Systematiskt kvalitetsarbete med undervisningen i fokus och 7. Tydlig roll- och ansvarsfördelning.

Kvalitetssystemet utgör underlag för både huvudmannens kvalitetsdialoger med Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten som för huvudmannens kvalitetsdialoger genom hela styrkedjan.

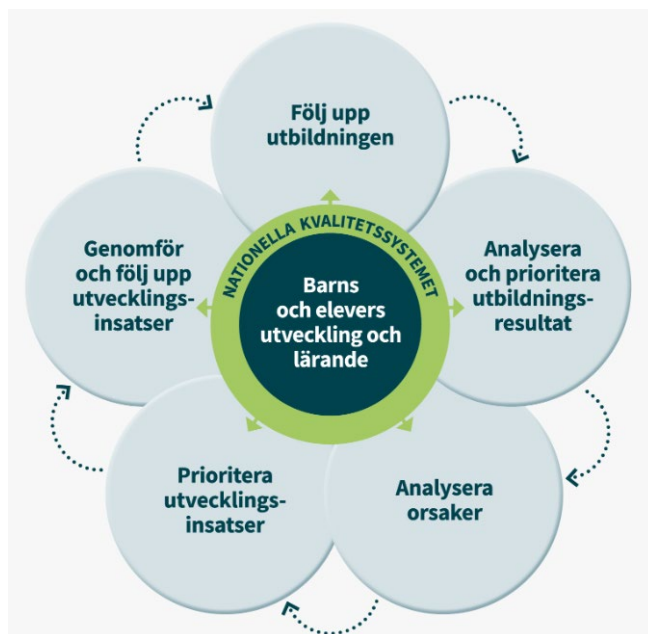
2.2.1 Förskolans nationella mål och delmål

Nationell målsättning för förskolan: I förskolan får varje barn en likvärdig utbildning av hög kvalitet som ger barnet goda möjligheter till lek, rörelse, utveckling och lärande samt förberedelse för fortsatt utbildning. Delmål:

1. Varje barn med rätt till förskola har lika tillgång till utbildning
2. Varje barn får en trygg och god miljö där utbildningen bildar en helhet av omsorg, utveckling och lärande
3. Varje barn får en utbildning som uppmuntrar till lek och rörelse samt ger den ledning och stimulans det behöver för att kunna nå så långt som möjligt i sitt lärande och sin utveckling.
4. Varje barn som är i behov av stöd får det stöd den behöver
5. Varje barn stimuleras i sin språkutveckling i svenska och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera.

2.2.2 Modell för systematiskt kvalitetsarbete

Skolverkets reviderade modell för systematiskt kvalitetsarbete. Modellen visar arbetsprocessen i fem moment, med syftet och det nationella kvalitetssystemet i centrum. Kvalitetssystemet stödjer samtliga moment. Arbetet i varje moment kan genomföras på olika sätt, utifrån lokala behov som finns hos varje huvudman.



3 Verksamhetens förutsättningar

3.1 Barn i förskolan

Idag omfattar den kommunala förskolan i Luleå 52 förskolor med en total maxkapacitet om 210 avdelningar. I kommunen finns totalt 9 fristående förskolor och 1 pedagogisk omsorg.

Förskolorna med möjlighet till:

1-2 avdelningar - 12 kommunala förskolor samt 4 fristående förskolor

3-4 avdelningar - 18 kommunala förskolor samt 4 fristående förskola

5-6 avdelningar - 20 kommunala förskolor samt 1 fristående förskola

7-8 avdelningar - 1 kommunal förskola (fördelat i två separata byggnader)

Vid mätningar (september 2025) har kapacitetsnyttjandet sjunkit till 76%, öppna avdelningar 181. Det minskande kapacitetsnyttjandet följer demografin med minskat antal barn i förskoleåldrar.

Antalet barn den 15 oktober 2025 i Luleås kommunala förskolor var 2915 (3003), i fristående verksamheter drygt 310 barn vilket motsvarar 9,4 % av barn med plats i förskola. Luleå har en av landets högsta inskrivningsgrader vad gäller barn i förskolan, vilken har varit stabil över tid.

Andel barn som går i förskola 1-5 år: 89% (2024)

Andel barn som går i förskola 3-5 år: 97% (2024)

Barngruppernas storlek och sammansättning i Luleås kommunala förskolor

I snitt fanns det den 15 oktober 2025 16,1 barn per avdelning, vilket det även var föregående år. Det är delegerat till rektor att besluta hur barn indelas i grupper (benämnt avdelningar i Luleå), hur många avdelningar som ska hållas öppna vid förskolan och hur personalen fördelas (Skollagen, 2 kap, §10). Beslutet om hur många avdelningar som hålls öppna eller läggs vilande tas av rektor på basis av antalet barn som finns vid förskolan, hur många barn som finns i kö och som tackar ja till erbjuden plats. Detta verktyg nyttjas kontinuerligt av rektor då fluktuationer alltid sker i någon omfattning vad gäller barnunderlag.

I dagsläget finns för få barn i kön i ett flertal områden för att fylla avdelningar och förskolor. Flertalet områden upplever minskat barnantal och har behövt anpassa antalet öppna avdelningar. Det som påverkar förskolan är det sviktande antalet barn

som gör det svårt att parera för att ha fulltaliga barngrupper under höstterminen. Då avdelningar inte fylls upp upplever rektorer att det försvårar en långsiktig planering.

Inskolningar pågår ofta under större delen av året vilket innebär rörelser i barngruppen som man lyfter påverkar vissa barngruppers dynamik. Vid fördelning av pojkar och flickor i barngrupperna fördelar rektor i den mån det är möjligt. Då det ibland blir övervikt av det ena eller andra könet beror på var barnen bor geografiskt, åldern på barnet och hur många avdelningar som finns på förskolan.

I jämförelse med föregående år ser förskolan en nedåtgående trend gällande barnantalet, det totalt barnantalet har minskat med ca 100 barn och med ca 250 barn sedan 2023. Födelsefallen sjunker i Sverige. Det betyder minskat antal barn i förskoleåldrar, 1–5 år. Statistiska centralbyrån (SCB) gör i sin nationella framskrivning (2025) en bedömning att antalet barn i förskoleåldrar kan komma att bli upp till cirka 80 000 barn färre under perioden fram till år 2035, i jämförelse med tidigare framskrivning (2023). Luleå kommuns egen demografiprognos pekar på en liknande utveckling som SCB:s för landet i stort. Barn i förskoleåldrar minskar. Den egna prognosen är dock något mer positiv än SCB:s framskrivning för Luleå. Orsaken är att Luleås befolkning beräknas öka genom inflyttning till följd av de gröna industrisatsningarna. Den lokala prognosen för Luleå som helhet visar dock på ett fortsatt sjunkande antal barn i åldrarna 1–5 år med en förväntad stabilisering år 2027, för att sedan försiktigt öka under åren fram till 2034. Först år 2034 bedöms nivåerna av barn i förskoleåldrar vara i samma nivå som i dagsläget cirka 3700 barn. (Luleå kommun, april 2025).

Ett minskat antal barn i förskoleåldrar gäller för flera områden i Luleå de närmaste åren. I några områden visar prognosen på stabila men låga nivåer av antalet barn ett antal år framåt eller under hela prognosperioden fram till år 2035. Om något av dessa scenarios sammanfaller med att det redan idag finns ett flertal avdelningar som ej nyttjas eller delvis fyllda avdelningar vid områdets förskolor uppstår behov att se över förskolestrukturen i väntan på att utvecklingen av barn i förskoleåldrar stabiliseras och vänder uppåt.

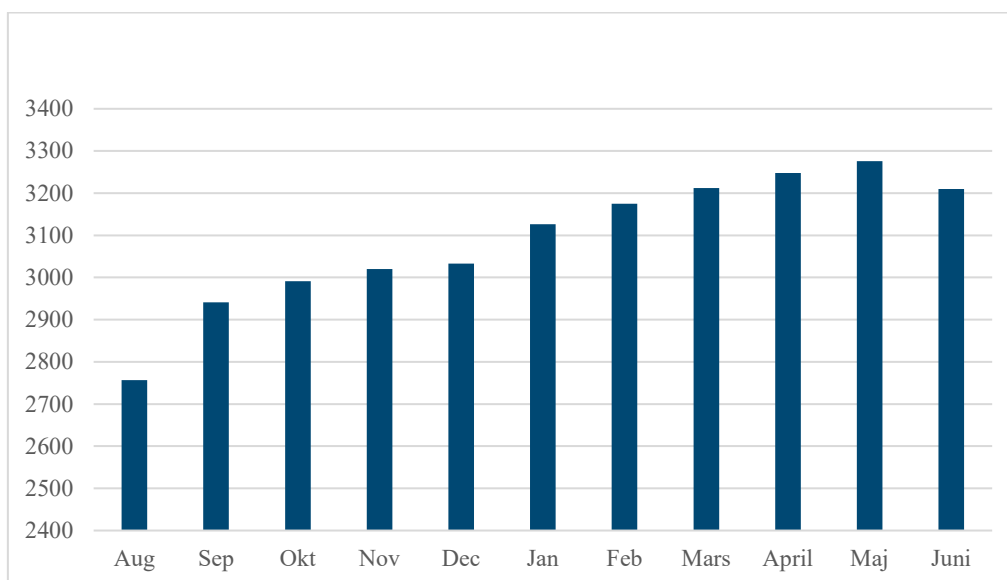
En utmaning som förskolan kan se är det minskade barnantalet och hur det kan komma att påverka förskolan över tid. Demografin med åtföljande ekonomi påverkar i sin tur kvaliteten. Om alla förskolor fortsatt håller öppet trots ett lågt antal barn eller färre barn, kan svårigheter att uppnå en hållbar förskoleorganisation i hela kommunen uppstå. Minskat antal barn samtidigt som alla förskolor håller öppet kan skapa utmaningar med jämn köns- och åldersfördelning i barngrupperna. Eventuellt på sikt minska möjligheterna för rektorer att organisera barnen annat än i åldersblandade grupper. En

förskolestruktur anpassad efter det demografiska läget där de pedagogiska resurserna samlas ökar förutsättningarna att erbjuda barn en utbildning i förskolan med likvärdig tillgång till legitimerad förskollärare, yrkesutbildade barnskötare och rikligt med lärverktyg. En anpassad förskolestruktur innebär också att de ekonomiska resurserna i högre grad kan gå till personalbemanning, kompetensutveckling, stöd till barn och pedagogiskt material snarare än till lokaler och andra strukturella kostnader.

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Antal barn på förskola, kommunal regi, antal	3 175	3 148	2 997
Antal barn på förskola, enskild regi, antal	332	255	324
Barn 1-5 år, inskrivna i förskola, andel (%)	88.1%	88.4%	89.3%
Barn 1-2 år inskrivna i förskola, andel (%)	73.4%	73.4%	74.2%
Barn 3-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	97.9%	97.4%	97.6%

Barn inskrivna i förskola, kommunala och fristående

Rörelse i barngrupperna över läsåret



Barn börjar i förskolan under hela läsåret, utifrån vårdnadshavares önskemål om placeringsstart. Detta medför att det är fler barn inskrivna i förskolan på våren, vilket bidrar till att fler avdelningar kan behöva öppnas alternativt att barngrupper som inte är fyllda under hösten enligt resursfördelningsmodellen fylls på. Läsåret 24/25 visar på ett spann mellan 2757 – 3276 inskrivna barn.

3.2 Personalresurser förskola

I Luleå kommuns förskolor arbetar totalt 22 rektorer med ansvar för 2–3 förskolor. Förskolan har en stabil rektorsgrupp, där majoritet av rektorerna har varit anställda under en längre period. Samtliga tillsvidareanställda rektorer inom förskolan genomgår eller har genomgått det statliga rektorsprogrammet.

Luleå kommun har utifrån politisk viljeinriktning sedan lång tid eftersträvat en bemanning per avdelning (17 platser) som omfattar två förskollärare (66,6 %) och en barnskötare (33,3%). Andelen legitimerade förskollärare minskar i Luleå kommuns förskolor från som högst 67 % (2015) till dagens 56% (2024). Orsaken till minskningen är den långvariga trenden med att många förskollärare lämnat yrket vid pensionsavgångar samtidigt som antalet studenter på förskolläraryrket minskat. För att stärka samarbetet med förskolläraryrket vid Luleå tekniska universitet finns tre övningsförskolor i Luleå kommun. Med syfte att erbjuda studenterna en verksamhetsförlagd utbildning av hög kvalitet, genom att stärka samverkan, koncentration och kompetens, med förhoppning att öka attraktionen gäller legitimerade förskollärare. Kompetensförsörjningsbekymmer inom förskolan är en realitet också i Luleå kommun.

Trenden gällande legitimerade förskollärare är sjunkande, vilket är densamma i hela riket, även om Luleå kommun fortfarande i relation till rikets 46 % ligger högt med sina 56 % (2024). Detta är en marginell ökning som skett både nationellt och lokalt, en orsak kan vara att barnantalet minskar vilket bidrar till att förskollärartätheten samtidigt ökar. Enligt lokala prognoser ser förskolan att Luleås andel legitimerade förskollärare som är 55 år och äldre är större än i den jämförbara kommungruppen, dvs medarbetare som står i akt för pension är hög.

När det uppkommer behov av förskollärartjänster finns det idag sällan legitimerade förskollärare på företrädeslistan vilket medför att tjänster utannonseras om det är längre vikariat eller tillsvidaretjänst. Vid behov av förskollärare per timme vid kortare frånvaro av ordinarie personal är det svårt att få tag i legitimerade förskollärare. I viss mån tillsätts dessa vikariat genom intermitterande anställda (pensionerade förskollärare) men de flesta vikariat tillsätts med barnskötare eller utbildad personal genom bemanningsaktör Student Consulting.

Luleås kommunala förskolor bedöms stå relativt stadigt vad gäller andelen yrkesutbildade barnskötare. Det är fortsatt angeläget att eftersträva en hög andel yrkesutbildade barnskötare. Ett sätt är att genom information och studievägledning hålla intresset för utbildning till barnskötare aktiv då denna utbildning också kan vara

grunden för att senare utbilda sig till förskollärare (karriärmöjligheter). Lika viktigt är det att öka ansträngningarna att rekrytera legitimerade förskollärare mot målbilden på 67%. Förskolan har under läsåret arbetat med att stärka handledarkompetensen hos de barnskötare och förskollärare som tar emot elever/studenter.

Barnskötarutbildning för medarbetare som saknar utbildning

En utbildningssatsning i samarbete med den kommunala vuxenutbildningen i Luleå, finansierad genom omställningsfonden och det kvalitetshöjande statsbidraget pågår för att de anställda som saknar barnskötarutbildning. Utbildningen genomförs på arbetstid och innehåller teoretiska studier en dag per vecka under cirka 65 veckor. Första omgången avslutades hösten 2024, andra omgången startade januari 2025 och avslutas april 2026. Efter andra omgången har totalt 34 genomgått utbildningen. Under hösten 2025 genomförs en ny kartläggning med syfte att synliggöra antalet tillsvidareanställda utbildade barnskötare i Luleås förskolor och om behovet av en tredje omgång av utbildningen är aktuell.

Tillfällig pool med barnskötare

Det kortsiktigt sviktande barnunderlaget i Luleås förskolor med åtföljande budgetminskning för demografi innebär att ett antal tillsvidareanställda barnskötare kommer att erbjudas poolanställningar och fungera som vikarier vid andra medarbetares frånvaro under åren 2024-2027. Behovet av poolanställningar till följd av minskad demografi bedöms upphöra från år 2028. Utöver poolerna kommer det att finnas fortsatt behov av korttidsvikarier via bemanningsaktör. För en neutral kostnad behöver volymen beställningar av korttidsvikarier via bemanningsaktör eller intermittent anställda minska jämfört med idag under de aktuella år som den tillfälliga poolen finns. Att personal som saknar barnskötarutbildning rekryteras in som tills vidare anställda bedöms som låg, detta då det finns en pool med utbildade barnskötare, utifrån målbilden att inga tillsvidareanställda ska sägas upp trots att barnantalet minskar, samt att korttidsbemanning idag sker genom extern bemanningsaktör. Hösten 2025 var det totalt 9 medarbetare placerade i poolen, samtliga har längre vikariat.

Stärka inåt - jobba utåt!

Förskolan har en plan för kompetensförsörjning som har fokus på att *Stärka inåt - jobba utåt!* Planen beskriver hur förskolan arbetar strategiskt med kompetensförsörjning för att öka tillsättningen av utbildade medarbetare och även med att stärka befintlig personal genom bland annat utbildningsinsatser för rektorer, förskollärare och barnskötare. Den lyfter bland annat stolthet och ambassadörskap, mottagande av

PRAO-elever/barnskötar- och förskollärestuderande, internationella kontakter och nätverk. Under läsåret har fokus bland annat varit att utforma gemensamma stödjande strukturer inom mentorskap vid mottagande av nya tillsvidareanställda.

Arbetsmiljö

I det systematiska arbetsmiljöarbetet har ett särskilt fokus lagts på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön (OSA) i förskolan då personalens arbetsmiljö har stor betydelse för utbildningens kvalitet. Barns välbefinnande korrelerar starkt med personalens välbefinnande på skolor och förskolor, när personalen mår bra mår också barnen bra. Detta arbete sker systematiskt i samverkan mellan arbetsgivaren och lokala fackliga organisationer. I facklig samverkan har förskolan valt att fokusera på medarbetarnas välbefinnande och hälsa genom friskfaktorer. Förskolorna arbetar med Friskfaktorlabbet, ett verktyg för att främja friskfaktorerna, framtaget av Sunt arbetsliv.

För att förbättra arbetsmiljön har arbetsgivaren valt att fördjupa sig i förskolans sjukfrånvaro, tillsammans med VÖS förskola och har i samverkan tagit fram en enkät som undersöker frisk och sjukfaktorer i Luleås förskolor.

Resultatet pekar på att stress uppstår till följd av upplevda stora barngrupper, för lite tid för planering och en känsla att inte hinna se alla barn. Resultatet används som underlag för fortsatta dialoger kring hur sjukfrånvaron kan minska om/när den påverkas av arbetet samt lyfter fram friskfaktorer på arbetsplatsen och sprider kunskap om dessa på enhetsnivå såväl som övergripande inom förskolan i Luleå. Förskolan i Luleå fortsätter arbeta vidare utifrån det som vi själva äger egen rådighet över inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet vid varje förskola och övergripande i förskolan genom olika utvecklingsarbeten, uppföljningar och analyser av arbetsmiljön, riskbedömningar.

Utifrån resultatet av enkäten kommer arbetsgivaren se över möjligheten att minska pedagogers administrativa arbetsuppgifter med syfte att frigöra mer tid för det undervisningsnära uppdraget. Arbetsgivaren kommer börja med att undersöka alternativa möjligheter gällande schemaläggningar och inköp.

Rektorerna upplever goda förutsättningar för att kunna organisera och genomföra ett systematiskt arbetsmiljöarbete där gemensamma rutiner och stödjande strukturer stöttar, såväl som tillgängliga kompetenser inom HR och arbetsmiljö.

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Heltidstjänster i förskolan med förskollärläggning, kommunal regi, andel (%)	57.0%	55.0%	56.0%

Heltidstjänster i förskolan med förskollärarexamen, kommunal regi, andel (%)	56.0%	54.0%	54.0%
Heltidstjänster i förskolan med gymnasial utbildning för arbete med barn, kommunal regi, andel (%)	21.0%	19.0%	20.0%
Heltidstjänster i förskola med pedagogisk högskoleexamen, kommunal regi, andel (%)	58.0%	55.0%	55.0%
Heltidstjänster i förskola med viss pedagogisk utbildning, kommunal regi, andel (%)	11,0%	13,0%	14,0%
Heltidstjänster i förskola med övrig utbildning, kommunal regi, andel (%)	11.0%	12.0%	11.0%

Utbildning hos personal i den kommunala förskolan

3.3 Övriga förutsättningar

Omvärld

Nationellt har det skett förändringar som påverkar förskolan. Det innefattar bland annat lagändringar, styrdokument och kommande utredningar:

- Reviderad läroplan för förskola - Förskollärare får ett tydligare ansvar för att undervisningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt för valet av arbetssätt och lärverktyg, även stärkt ansvar för att främja högläsning, språkutveckling och fysisk aktivitet. Arbetslagets roll i det språkutvecklande och hälsofrämjande arbetet förstärks. Rektorn får ett tydligare ansvar för att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt att utbildningen utgår från kunskap om vilka arbetssätt och lärverktyg som bäst gynnar barns utveckling.
- STEM-strategi – en nationell strategi som presenterades av svenska regeringen för att stärka Sveriges konkurrenskraft genom att öka intresset och antalet utbildningar inom STEM-ämnen. Strategin sträcker sig från förskolan genom hela utbildningsväsendet.
- Allmänna råd Styrning och ledning av förskolan - Rekommendationer om hur huvudmän och rektorer kan eller bör arbeta för att uppfylla kraven i de bestämmelser som styr förskolan. Syftet med råden är att underlätta och ge vägledning när det gäller styrning och ledning av förskolan.

- Professionsprogram för förskollärare, lärare och rektorer - ett statligt initiativ som ger förskollärare, lärare eller rektor nya möjligheter till kompetensutveckling.
- Systematiskt kvalitetsarbete – Skolverket har under 2025 publicerat reviderat stödmaterial för det systematiska kvalitetsarbetet med förtydligad koppling till det nationella kvalitetssystemet som kom år 2023.
- Nationella utredningar - det pågår flertalet utredningar som kan komma att påverka förskolan framåt, exempel:
 - Minskad administration och om reglering av förskollärares och lärares tid
 - En likvärdig förskola av god kvalitet med obligatorisk språkförskola
 - Bättre förutsättningar för rektorerna inom skolväsendet

Förskolan i Luleå

Verksamhet förskola arbetar systematiskt med kvalitets- och utvecklingsarbete utifrån en årlig planering. Verksamhetens prioriterade utvecklingsområden omsätts årligen till en verksamhetsplan som samtliga förskolor arbetar mot. Uppföljningen för denna del följer bokslutsprocessen med rapportering enligt årshjulet för bokslut.

Förskolans ställningstagande sedan flera år är: *Förskolan i Luleå - för en hållbar värld där medskapande, kreativitet och lustfyllt lärande skapar växkraft.* Årligen uppdateras och utvecklas förskolans strategier för att arbeta mot detta ställningstagande genom de utvecklingsområden som prioriteras kommande år. Dessa utvecklingsområden sträcker sig över en längre tid, med syfte att samtliga förskolor ska ges möjlighet att fördjupa och förankra förskolans arbete inom området.

Processen för verksamhet förskola att identifiera utvecklingsområden som ska prioriteras sker i det kontinuerliga och systematiska utvecklingsarbetet för ökad kvalitet. Exempel på underlag i processen är statistik (nationell och lokal), förskolornas kvalitetsrapporter, dialoger och enkäter. De prioriterade områdena samt förskolans verksamhetsplan ska vara förankrat och välgrundat inför och under det pågående arbetet. I denna process läggs stor vikt på dialog och möjligheter för att samtliga rektorer ska vara väl insatta i det gemensamma kvalitets- och utvecklingsarbetet.

Förskolorna arbetar med både lokala och nationella mål i det systematiska kvalitetsarbetet och tar stöd i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Samtliga förskolor lyfter att de arbetar med verksamhet förskolas prioriterade utvecklingsområden samt enhetens egna prioriteringar. Förskolor har en organisation och strukturer som stöttar det systematiska kvalitetsarbetet med syfte att höja

förskolans kvalitet.

Varje förskola i Luleå kommun har sex kvalitetsdagar per läsår, detta för att bland annat möjliggöra för kompetensutveckling samt planera, följa upp och analysera och utveckla utbildningen. Rektor beslutar om när dessa dagar förläggs för att på bästa sätt möjliggöra dess syfte och stötta förskolans pågående processer utifrån valda prioriteringar.

Kompetensutvecklingsinsatser

Förskolan i Luleå kommun har under flera år arbetat med att stärka medarbetarnas kompetenser genom kompetensutvecklande insatser kopplade till förskolans prioriterade utvecklingsområden. Gemensamma kompetensutvecklingsinsatser erbjuds genom nätverk och digitala föreläsningar. Digitala föreläsningar finns tillgängligt för alla förskolor och möjliggör för rektorer att organisera och planera för genomförandet av insatserna för sina förskolor. Detta är något som uppskattas och efterfrågas från rektorerna.

Rektor genomför även lokala kompetenssatsningar utifrån den enskilda förskolans behov och prioriteringar. Rektorer lyfter att det finns en organisation och strukturer som möjliggör för utbyten mellan pedagoger, som bidrar till kollegialt och kollektivt lärande, där man tar tillvara på kompetensen och de erfarenheter som finns inom organisationen.

Ett exempel på en gemensam kompetensutveckling under läsåret, Förskolan i Luleå har erbjudit pedagoger en utbildning i danspedagogik genom Luleå tekniska universitet. Syftet är att stärka arbetet med dansen som uttrycksform, språk, berättande samt som metod för lärande, hälsa och i värdegrundsarbetet. Kursen har erbjudits i två omgångar, där totalt 17 förskolor haft deltagande representanter. Resultatet visar att dansen som uttryck i undervisningen sker i högre grad. *Utbildningen ge barnen möjlighet att uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, och dans samt ge barnen möjlighet att uppleva rörelseglädje* (Skolverket, 2025)

Professionsprogrammet

Från och med den 1 september 2025 gäller nya bestämmelser i skollagen som innebär att ett professionsprogram införts. Professionsprogrammet innebär kvalitetssäkrad kompetensutveckling genom akademiska kurser, praktisknära forskning och kollegialt lärande. Det är en möjlighet att utveckla både individen och verksamheten. Huvudmannens ansvar för kompetensutvecklingen preciseras i skollagen genom att legitimerade lärare och förskollärare ska ges möjlighet att delta i meriterande

kompetensutveckling.

Inom förskolan i Luleå påbörjades implementering av programmet våren 2025. Som ett första steg handlade det om att sprida information om professionsprogrammet (övergripande-/enhetsnivå), i facklig samverkan inventera och kartlägga genomförd kompetensutveckling samt kompetensutvecklingsbehov för förskollärare (övergripande nivå). Gällande rektors kompetensutveckling har arbetsgivaren inventerat intresse och skapat förutsättningar för intresserade rektorer att delta i aktuella kurser. Under läsåret 25/26 kommer rektor undersöka förskollärarnas intresse för kompetensutveckling och meritering (enhetsnivå). Det sammanställda underlaget kommer ligga till grund för eventuella gemensamma kompetensutvecklingsinsatser.

Förskolans kreativa kompetenscentrum

Förskolan har under läsåret 24/25 haft tillgång till en lokal i Norra Hamnmagasin 5, denna lokal är utformat som ett kreativt kompetenscentrum. En viktig arena för kompetensutvecklingsinsatser och kollegialt lärande i syfte att öka likvärdigheten mellan Luleå kommuns förskolor. Kompetenscentret är uppskattat av såväl rektorer som pedagoger och används i hög utsträckning till bland annat till förskolors kvalitetsdagar, pedagogiska caféer, områdesträffar samt rektorsteam.

Från hösten 2025 har förskolans kreativa kompetenscenter flyttat till nya lokaler, tidigare Knöppelåsens förskola. Flytten har bidragit till större lokalyta och ökade möjligheter för flera förskolor/grupper att kunna nyttja lokalen samtidigt. Lokalen erbjuder konferensrum, kreativa ytor, grupprum, titt-bibliotek och utställningsytor. Lokalens kreativa ytor syftar till att stötta och inspirera förskolornas arbete inom STEAM. *STEAM står för att STEM-ämnena, Science (vetenskap), Technology (teknik), Engineering (ingenjörskonst) och Mathematics (matematik), kombineras med Arts (konst), som dans, drama, musik och bild.*

Nätverk

Via *Pedagogiska nätverket* har interna kompetensutvecklingsinsatser erbjudits för pedagoger i kommunens förskolor. Pedagogiska nätverket är organiserat i två delar: *pedagogiska områdesgrupper och pedagogiska caféer*, vilka syftar till att bidra till en delakultur och intern likvärdig kompetensutveckling inom Luleå kommuns förskolor. Kopplat till utvecklingsområdena lärmiljö, språkutveckling och ledning och styrning har Pedagogiska nätverket i samverkan med förskolans utvecklare, Barn och elevhälsan planerat och anordnat pedagogiska caféer, vilka skapat möjligheter för didaktiska och pedagogiska möten mellan kommunens pedagoger i förskolan. Områdesgrupperna består av fem grupper med en förskollärare från varje förskola och

(i första hand) de som deltagit vid process och handledarutbildningen vid LTU. Via ett gemensamt innehåll har områdesgrupperna fört didaktiska och pedagogiska dialoger.

Förskolans IT-råd, det gemensamma uppdraget för i Luleås IT-råd är att vara ett forum där visioner, strategier och aktiviteter diskuteras för att i samverkan utveckla en pedagogisk lärmiljö som antar de möjligheter och utmaningar som skolans/förskolans och samhällets digitalisering innebär. IT-rådets uppdrag är också att verka för spridning av kunskap och information till alla förskolor och skolor inom Luleå kommun. I detta syfte ska IT-rådet bland annat arbeta med att lyfta fram intressant forskning och goda exempel inom det IT-pedagogiska området samt att bidra till en utvecklad IT-kompetens, delta i utvecklingen av informationsstruktur för IT-frågor, till exempel ny teknik, nya arbetssätt, nya program etc. IT-rådet består av centrala IT-rådet och områdesgrupper på respektive skolområde.

Resurscentrum, Barn och elevhälsan

Vid centrala Barn och elevhälsan har förskolan tillgång till tre specialpedagoger och stöd för metodutveckling inom nationella minoriteter. Förskolan begär vid behov stöd från Barn och elevhälsan i form av kompetensutvecklingsinsatser, handledning och material. Här finns även *Språkoteket* som tillhandahåller material, stöd, och handledning inom språkutveckling och språklig sårbarhet. Från hösten 2025 förstärktes Barn och elevhälsan med en psykolog till förskolan.

Materiella ex. analoga/digitala lärmaterial

Den samlade bilden över förskolornas materiella tillgång är god, både när det gäller analoga och digitala lärmaterial. Samtliga förskolor gör regelbundna inköp utifrån behov och prioriteringar. Ytterliga orsaker till att man har god tillgång är bland annat centrala satsningar i form av TAKK-väskor, statsbidrag för litteratur och STEAM-lådor.

Systemstöd

Förskolan använder sig av flertalet systemstöd, bland annat Teams, Unikum och Tempus. Vi ser att samtliga förskolor använder sig av systemen i hög utsträckning och man upplever att systemen är ett bra stöd till verksamheten. Lärplattformen Unikum används som ett stöd till förskolornas systematiska kvalitetsarbete och bidrar till ett effektivt och likvärdigt sätt att planera, dokumentera och följa upp utbildningen. För rektorernas systematiska kvalitetsarbete används beslutsstödet Hypergene.

Lokaler

Då Luleå kommuns förskolors byggnader och gårdars ålder varierar i hög grad speglar sig detta även på lokalers skick och behov av renovering/upprustning. I förskolans

innemiljö handla om att det finns behov av renovering av ytskikt och otillräcklig ventilation. I utemiljön handlar det främst om behov av solskydd, lekutrustning samt behov av att förråd behöver bytas ut (30). Då det är förskolan som äger dessa innebär det en verksamhetskostnad om de behöver rustas/bytas. Detta är en utmaning då förskolan har begränsad budget för åtgärder. Förskolan har kunnat köpa ett förråd detta år.

Det finns förskolor som lyfter behov av ökad belysning utifrån ett "säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte" (Skollagen, kap 6). Det finns även behov av att höja staket, avgränsningar av gård (staket) samt grindar. Dessa åtgärder har hög prioritet men behöver tas eftersom då de är mycket kostsamma. Under året har fem förskolor fått nya staket.

Tvåvåningsförskolor lyfter att lokalernas utformning ses som en utmaning, man arbetar för att hitta en långsiktig och hållbar organisation för att nyttja de gemensamma utrymmena på bästa sätt. Tidigare utvärdering har lett till ett inriktningsbeslut om att pedagogisk yta inte längre byggs i två plan om/när nya förskolor byggs.

Ekonomi

Förskolan som helhet visar på en ekonomi i balans. Utmaningar som framkommer bland rektorer för att hålla en budget i balans är då det inte finns tillräckligt med barn i kö för att fylla avdelningarna på förskolan enligt den beslutade resursfördelningsmodellen. Eftersom modellen bygger på en intäkts- och kostnadssida behöver dessa mötas om rektor ska kunna uppnå en balanserad budget. Intäktssidan motsvaras av den volymbaserade barnpengen som är cirka 116 Tkr per heltidsplacerat barn och år. Kostnadssidan består i huvudsak av personalkostnader för en grundbemanning om tre heltidsanställda samt kostnader för vikarier, pedagogiskt material och kompetensutveckling. Om det inte finns 17 heltidsplacerade barn att placera på avdelningen eller om antalet barn på avdelningen ska minska till färre än 17 heltidsplacerade barn uppstår ett underskott. En mindre enhet påverkas i högre grad ekonomiskt om förskolan inte har fulla barngrupper, då det är begränsade möjligheter att omorganisera mellan avdelningar.

Rektorer lyfter att antalet barn med föräldralediga vårdnadshavare påverkar både ekonomi och organisation, detta då barnen räknas som halva platser och därmed halv barnpeng, vilket innebär att rektor behöver ha två halvtidsplacerade barn för en plats.

En utmaning som rektorer lyfter är att kunna parera sin organisera med det föränderliga barnunderlaget, då barn introduceras året om. Vilket kan ha både positiv och negativ påverkan på den enskilda förskolans ekonomin.

Trots förskolans stödjande strukturer för tidiga insatser för att kunna möta gruppens och individens behov finns det barn i verksamheten som är i behov av extraordinärt stöd. Detta uttrycker rektorer kan vara en ekonomisk utmaning, då förskolan har barn med särskilt och extraordinära behov av stöd och de ekonomiska resurserna inte täcker den faktiska kostnaden för eventuella resurser kan ekonomin påverkas negativt. Under året har förskolans specialavdelningar för barn med omfattande stödbehov fördubblats att omfatta 12-14 platser. Specialavdelningarna finns integrerade vid en av de 52 förskolorna i kommunen.

Förskolans socioekonomiska fördelningsmodell med strävan om likvärdiga förutsättningar, innebär att förskolan samlar in 2 Mkr baserat på antal barn inskrivna i mitten av oktober. Fördelning av dessa 2 Mkr baserat på; Föräldrarnas högsta utbildningsnivå grundskola, ersättning försörjningsstöd, utländsk härkomst från längder med låg/medel HDI. Tillskottet till berörda förskolor används bland annat till tolk och ökad bemanning.

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Kostnad kommunal förskola, kr/inskrivet barn	173 235,3	186 121,8	200 498,0
Bruttokostnad personal kommunal förskola, kr/inskrivet barn	125 546,0	130 731,6	133 968,4
Bruttokostnad lokaler kommunal förskola, kr/inskrivet barn	26 270,0	26 517,5	28 670,1

Kostnader för den kommunala förskolan

4 Granskningar, inspektioner, inkomna synpunkter och klagomål

Granskning

Skolinspektionen har genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Luleå kommun och Kristallens förskola gällande *Arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskolan*. Syftet var att granska kvaliteten i huvudmannens och rektors arbete med att främja barns närvaro i förskolan så att deras möjlighet till lärande och utveckling kan stärkas samt hemkommuners arbete med att få fler barn att delta i förskolans verksamhet.

Skolinspektionen bedömer att hemkommunen i hög utsträckning gör aktiva och strategiska ansträngningar för att öka deltagandet i förskolan samt att huvudmannen i hög utsträckning stödjer rektorn i arbetet med att främja närvaron i förskolan. När det gäller rektors arbete för att öka närvaron i förskolan (Kristallens förskola) bedömer Skolinspektionen att rektorn i flera delar bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att främja närvaron men att ett utvecklingsarbete behövde genomföras för att stärka uppföljning och analys av barns frånvaro och personalens närvarofrämjande arbete. Åtgärder har vidtagits i form av kompetensutveckling och framtagande av rutin för att främja närvaro. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att det påbörjats ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom området.

Granskningen har bidragit till att närvaro i högre grad uppmärksammas i Luleås förskolors barnhälsoarbete. Flertalet förskolor har genomfört kompetenshöjande insatser med fokus på närvarofrämjande arbete och använder närvarostatistik i högre grad. Förskolan i Luleå kommer fortsatt utveckla och fördjupa påbörjade processer och analysera förskolans närvarofrämjande arbete. En gemensam rutin för Luleå kommuns förskolor arbetas fram läsåret 25/26.

Klagomål

Verksamhet förskola har under läsåret 24/25 mottagit 9 skriftliga klagomål. Samtliga klagomål har hanterats och omhändertagits i förskolan av pedagoger/rektor samt av skolchef.

När förskolan tar emot muntliga klagomål rapporterar förskolan inkomna klagomål via en intern e-tjänst. Antal klagomål som rapporteras in är 9. Orsaken till det låga antalet registrerade muntliga klagomål är att det upplevs som en omständlig process att rapportera in i e-tjänsten. Muntliga klagomål omhändertas och åtgärdas direkt av verksamheten utan att alltid registreras. Den sammanställda bilden över skriftliga och

muntliga klagomål visar att det ofta handlar om trygghet, bemötande och information. Antalet inkomna klagomål är över tid densamma.

Skolinspektionsanmälningar

Det finns inga skolinspektionsanmälningar för läsåret 24/25.

5 Resultat och analys

5.1 Förskola

5.1.1 Lärmiljö

Nationellt delmål 2: Varje barn får en trygg och god miljö där utbildningen bildar en helhet av omsorg, utveckling och lärande.

Förskolan i Luleå arbetar för en hållbar värld där medskapande kreativitet och lustfyllt lärande likvärdigt ger växkraft för alla barn. Förskolans uppdrag och arbete utgår från en helhetssyn på barnet och dess behov samt att utifrån detta utforma verksamheten på ett sådant sätt att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Området lärmiljöer upplevs som angeläget och har varit ett gemensamt prioriterat utvecklingsområde inom verksamhet förskola under en längre period.

Samtliga förskolor har pågående utvecklingsprocesser inom området lärmiljöer. Delar rektorerna lyfter fram inom området lärmiljöer är att förskolorna arbetar utifrån tillgänglighetsmodellen som bland annat innefattar barn rättigheter, social, fysisk och pedagogisk miljö. Förskolorna har kommit olika långt i sina processer kring modellen som helhet.

Förskolorna beskriver dess olika delar inom fälten *pedagogisk, social och fysisk lärmiljö*. Det kan exempelvis handla om den *fysiska miljöns* utformning där man lyfter att förskolan utformar miljöer som ska vara tydliga, inspirerande, varierande och som främjar dialog och samspel. Inom den *sociala lärmiljön* framkommer det att en framgångsfaktor är att organisera barnen i mindre grupper med syfte att främja socialt samspel, ökad delaktighet, närvarande pedagoger och anpassningar i undervisningen. Detta ser man har bidragit till att stärka tryggheten och relationerna i gruppen, främjat leken och språkliga utveckling då barnen får större möjlighet att kunna uttrycka sig. Inom den *pedagogiska lärmiljön* beskriver rektorer om arbetslaget och pedagogers didaktiska val. Det som gynnar omsorg, undervisning och lärande beskrivs vara pedagogers kompetens och samsyn i arbetslaget som vilar på ett vetenskapligt förhållningssätt. Förståelse och kunskap i lärandeteorier och pedagogiska ställningstaganden anges som särskilt viktiga för en hög kvalitet. Val av lärverktyg väljs utifrån vad gynnar barns möjligheter att undersöka, utveckla och fördjupa kunskaper. I detta arbete arbetar man med både digitala och analoga lärverktyg och inslag. I förskolans reviderade läroplan (Skolverket, 2025) framkommer det ett förtydligande kring förskollärares ansvar för "*val av arbetssätt och lärverktyg som bäst gynnar barns*

utveckling" I väntan på nationellt framtagna stödmaterial har Förskolan i Luleå tagit fram ett vägledande stödmaterial som syftar till att stötta pedagogerna i deras val av lärverktyg. Materialet utgår från läroplanens skrivning "Vid val av lärverktyg behöver hänsyn tas till barns förutsättningar, ålder och mognad. För barn i åldern under 2 år bör endast analoga lärverktyg användas. För barn i övriga åldrar bör eventuell användning av andra lärverktyg än analoga ske med stor restriktivitet." Resultatet visar att materialet varit ett stöd i såväl dialog som vid val av lärverktyg i förskolans undervisning och utbildning.

Rektorer lyfter strategier och arbetssätt som beskrivs ge barn möjlighet att vara delaktiga och aktiva i sitt eget lärande, t ex genom att utforma lärmiljöer som utgå från barnens intressen och behov, där alla ska känna sig inkluderade oavsett kön.

Resultatet visar att fler förskolor valt att inkludera utemiljön i tillgänglighetsarbetet, där det finns exempel på att man närgranskat sin utemiljö utifrån förhållningssätt och undervisning. Utvecklingsarbetet har bidragit till ökad medvetenhet hos pedagogerna över utemiljöns möjligheter, där man ser en utveckling inom samtliga delar av tillgänglighetsmodellen.

Kompetenshöjande insatser

Kompetensutveckling inom området lärmiljöer har bland annat möjliggjorts och genomförts utifrån gemensam litteratur/forskning, föreläsningar/workshop och kurser (nationella/internationella). Rektorer beskriver att man tar stöd av förskolans resurser inom Resurscentrum, utvecklare och pedagogiska nätverket. Rektorer organiserar för att kollegialt lärande och utbyte mellan pedagogerna på den egna enheten och mellan enheter, exempelvis genom att dela goda exempel, utbyta erfarenheter och arbetssätt. Detta ser man har bidragit till utveckling av förskolans lärmiljöer samt att pedagogerna stärkts i sin roll.

Förskolor har tagit emot och genomfört studiebesök mellan förskolor i kommunen och genom internationella utbyten, med syfte att dela inspiration och sprida goda exempel. Resultatet visar att de insatser som genomförs får genomslag i förskolans lärmiljöer.

Exempel från rektorer:

Vi har utgått från ett normkreativt perspektiv då vi utformar lärmiljöerna så att den inkluderar och tilltalar alla barn. Pedagogerna ser att barnen leker i lärmiljöerna i olika konstellationer, oavsett kön, könsidentitet, ålder, egenskaper, funktionsnedsättningar eller etnisk tillhörighet.

Pedagoger som är nyfikna, engagerande och medforskande närvarotörer är en framgångsfaktor i både förhållningssätt och arbetssätt genom att kunna utmana, stötta och skapa relationer till varje barn.

5.1.2 Barnhälsa

Nationellt delmål 4: Varje barn som är i behov av stöd får det stöd den behöver.

Alla barn har rätt till stöd i sin utveckling, och de barn som behöver mer stöd och stimulans än andra ska få det stödet utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar. Inom förskolans prioriterade utvecklingsområde Lärmiljöer pågår ett utvecklingsarbete inom barnhälsa och tidiga insatser.

Alla barn ska oavsett vid vilken förskola de går ges samma möjligheter till lärande. Inom Luleå kommuns förskolor har det inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet under senare år tagits fram ett flertal gemensamma stödstrukturer i syfte att öka likvärdigheten mellan förskolorna t ex med lärplattformen som grund. Strukturerna ses som ett bra stöd i arbetet med tidiga insatser och bedöms i hög grad bidra till ökad kvalitet och likvärdighet.

Tidiga insatser

Förskolorna använder sig av modulen stödinsatser i Unikum, en modul för att på ett systematiskt sätt identifiera och utveckla utbildningen utifrån barns behov på grupp- och individnivå. Till modulen finns ett stödmaterial med syftet att stötta förskolornas hälsofrämjande och förebyggande arbete med tidiga insatser. Stödmaterialiet bygger på vetenskaplig grund och betonar samsyn på uppdraget, för att öka likvärdigheten och kvaliteten inom Luleå kommuns förskolor. Arbetssättet har medfört likvärdiga förutsättningar för förskolorna att identifiera, synliggöra och utveckla arbetet med barns behov på både grupp- och individnivå. Effekter som synliggörs är att förskolorna tydligare uppmärksammar både organisation, gruppen och enskilda barn samt utvecklar det lokala barnhälsoarbetet på förskolan. Genom att bredda basen för pedagogerna inom det specialpedagogiska fältet visar det sig att detta har bidragit till ökad tillgänglig lärmiljö för gruppen och minskade anpassningar för individen.

Under läsåret har det påbörjats ett arbete med att komplettera förskolans stödmaterial *Tidiga insatser*. Syftet är till att stärka arbetet med likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer i Luleås kommunala förskolor, avseende vad som behöver finnas och vara genomtänkt i sin bas innan mottagande av barn.

Tidiga upptäckter, stöd och insatser på olika nivåer som gör skillnad

Förskolan i Luleå arbetar utifrån en helhetsmodell som syftar till att stärka förskolornas främjande och förebyggande barnhälsoarbete på olika nivåer, för tidiga upptäckter, stöd och insatser som gör skillnad för barngruppen och individen. Modellen består av följande tre delar:

Barnhälsomöte - Samtliga förskolor organiserar för barnhälsomöten minst 1–2 ggr/termin där rektor och pedagoger på förskolan möts i dialog. Mötena sker genom dialog och kollegialt lärande med utgångspunkt i läroplan, nationella kvalitetssystemet samt förskolans gemensamma utvecklingsområden. Syftet är att uppmärksamma barngruppernas behov och enskilda barns stödbehov. Ett forum för att samordna arbetet med tidiga insatser genom att utarbeta och utveckla förskolans gemensamma rutiner och organisation, inventera kompetens och att se till att den samlade kompetensen på förskolan stärks utefter aktuella behov. Resultatet visar att det finns behov av forum för dialog kring barnhälsa, som möjliggör att dela erfarenheter, dilemman och ta del av varandra kompetens. Effekterna som beskrivs är ökad gemensam förståelse för enhetens barn, stärkt samsyn gällande förhållningssätt i mötet med individen.

Barnhälsoteam - Med syfte att stärka rektors ledning av det lokala barnhälsoarbetet genomförs strategiska samtal tillsammans med utvecklingsledare för förskolan samt Barn och elevhälsans kompetenser inom specialpedagogik och från hösten 2025 även psykologi. I dialogen synliggör rektor samlade mönsterbilder och tecken på kvalitet utifrån förskolans barnhälsoarbete. I dialogen sker ett kollegialt och tvärprofessionellt lärande för ökad kvalitet. Forumet bidrar till att identifiera styrkor, utmaningar och behov inom barnhälsoarbetet för förskolans övergripande kvalitetsarbete.

Barn i samverkan

Forumet syftar till att skapa en strukturerad samverkan mellan olika verksamheter inom och mellan Luleå kommun och representanter från Region Norrbotten i Luleå-området. Skapa förutsättningar för att arbeta preventivt, utbyta erfarenheter och förbättra arbetssätt och rutiner som kan stödja barn 0-6 år, deras vårdnadshavare samt personal i berörda verksamheter. Samverkan bidrar till att parterna får djupare insikt i varandras verksamheter, vilket skapar bättre förutsättningar för gemensam utveckling av såväl rutiner som arbetssätt. Forumet har under läsåret arbetat med skapa kännedom och förståelse om varandras verksamheter och uppdrag samt kartlägga befintliga stödinsatser i respektive verksamhet.

Barns behov av särskilt stöd

Trots förskolans stödjande strukturer för tidiga insatser för att kunna möta gruppens och individens behov finns det barn i verksamheten som är i behov av extraordinärt stöd. Rektor har möjlighet att ansöka om tilläggsbelopp, beloppet bestäms individuellt utifrån barnets behov. Enligt Skollagen ska tilläggsbelopp kunna lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Cirka 50 ansökningar från förskolor i Luleå kommun bedömdes svara mot skollagens skrivning. Stödbehoven varierar i

omfattning från fysiska hjälpmedel till stödbehov i form av resursperson. Resultatet visar på skillnader mellan pojkar och flickor när det gäller det stöd som söks för barn med extraordinära stödbehov. Den sammanställda mönsterbilden visar att pojkar är överrepresenterade, vilket stämmer överens med tidigare år.

Specialavdelning

Vid Strandens förskola finns Luleå kommuns specialanpassade avdelningar Safiren och Snäckan, för barn med flerfunktionsvariation. Under läsåret har förskolan utökat antalet platser och nu finns totalt 12 barn placerade på specialavdelningarna. Avdelningarna riktar sig till barn med flerfunktionsvariationer som är i behov av en lugn, trygg och anpassad miljö, eller har stora behov av tillsyn, som är utmanande att tillgodose i en ordinarie barngrupp.

Kompetenshöjande insatser

Förskolorna lyfter att man tar del av forskning/litteratur, föreläsningar och workshop inom området. Barnhälsomöten lyfts fram som en framgångsfaktor, där pedagoger ges möjlighet dela erfarenhet och kompetens. Resultatet visar att de insatser som genomförts har stärkt förskolornas främjande barnhälsoarbete. Förskolan begär vid behov stöd från Barn och elevhälsan i form av kompetensutvecklingsinsatser eller handledning av specialpedagoger. Resultatet visar att stödet bidrar till att stärka pedagogernas specialpedagogiska kompetens gällande arbetssätt och metoder för att kunna möta både barngruppen och individens behov.

Framgångsfaktorer inom området lärmiljöer och barnhälsa är gemensamt förhållningssätt och gemensamma strategier inom arbetslaget som bygger på ett salutogent och relationellt perspektiv lyfts som framgångsfaktorer. Ett salutogent perspektiv innebär att bygga på det som fungerar bra, resurser och förmågor, snarare än att fokusera på brister och det som inte fungerar. Relationella perspektivet, vilket handlar om samspelet och interaktionerna mellan barn, pedagoger och lärmiljö. Det som händer i mötet mellan människor och vilka aktiviteter och miljöer som erbjuds. Detta visar på pedagogens betydelse för att skapa en trygg och stödjande miljö för barnen. Det samlade resultatet visar att det fortsatt finns behov av att utveckla arbetet inom området och öka den specialpedagogiska kompetensen, för att i högre grad kunna arbeta främjande och förebyggande.

Exempel från rektorer:

Förskolans arbete med Stödinsatser bidrar till en likvärdighet i arbetet. Det har bidragit till ökad medvetenhet hos pedagogerna hur man kan skapa förutsättningar för att bredda basen gällande

tillgänglig lärmiljö och att generella lösningar ger färre barn i behov av anpassningar eller särskilt stöd.

Målet är utveckla barns förmågor och att hjälpa barnen att lyckas. Genom undervisning i bland annat samarbete, empati/känslor och självreglering vill vi stödja och hjälpa barnen att utveckla sina sociala färdigheter samt emotionella intelligens.

5.1.3 Språkutveckling

Nationellt delmål 5: Varje barn stimuleras i sin språkutveckling i svenska och ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera.

Språkutveckling har varit ett prioriterad område i Luleås förskolor under en längre tid. Förskolan har under flera år arbetat med att fördjupa medarbetarnas kunskaper om barns språkutveckling inom områden som högläsning, TAKK, flerspråkighet och nationella minoriteter.

Bokens plats i förskolan

Förskolan har för andra året fått ta del av statsbidrag för inköp av barnlitteratur, vilket möjliggjort för att alla barn att erbjudas ett brett och varierat utbud av litteratur. För att omhänderta och visualisera den mängden böcker på ett likvärdigt sätt har rektorsteamet tidigare beslutat att det på varje förskola ska utformas ett mindre förskolebibliotek. Majoriteten av förskolorna lyfter att utformning av förskolebibliotek har tagit form under läsåret. Flertalet förskolor lyfter att man visualiserar böcker kopplat till olika lärmiljöers syfte och innehåll, exempelvis med böcker om konst och skapande i ateljén, djur och natur i utemiljön.

Rektorer lyfter att högläsning sker dagligen på förskolan, vid både spontana och planerade tillfällen. Förskolan använder sig av både digital och analog litteratur, valet av form beror på syftet med högläsningen, exempelvis möjliggör digital högläsning att barnen kan få höra berättelsen på olika språk. Genom att organisera högläsningssituationer i mindre grupper möjliggör detta fördjupade boksamtal och ökar delaktigheten och möjligheten för varje barn att uttrycka sig.

Resultatet visar på att barnen utvecklat ett ökat intresse för litteratur och högläsning. Tillgänglighet och visuellt synlig litteratur tillsammans med högläsning lyfter man har bidragit till att barnen använder böcker i fler situationer under dagen. Böckernas tillgänglighet i lärmiljön bidrar till fler spontana tillfällen för högläsning samt att boken blir en del av barnens utforskande och lek. Då pedagogerna aktivt bjuder in barnen till delaktighet vid högläsning, genom samtal och reflektion, skapas ett intresse och engagemang.

Samverkansprojekt - Bokstart

Det som tidigare varit ett pilotprojekt i Gammelstad mellan förskola, bibliotek och barnhälsovården utökades under 2025 till ett 3-årligt samverkansprojekt där alla förskolor i Luleå ingår. Bokstart är en nationell satsning från Kulturrådet och bygger på samverkan mellan bibliotek, förskola och barnhälsovården. Syftet är att utveckla strategier och arbetssätt där verksamheter tillsammans kan arbeta för att stimulera små barns (0-3 år) språkutveckling i samverkan med vårdnadshavare.

En gemensam projektansökan av biblioteket, förskolan i Luleå och barnhälsovården beviljades 0,4mkr för 2025. Inför hösten 2025 var drygt 40 av 52 förskolor introducerade till Bokstart, innan årsskiftet väntas samtliga förskolor vara introducerade. För förskolans del handlar det bland annat kompetensutveckling av personal inom språkutveckling, i dialog med vårdnadshavare förmedla vikten av högläsning, utforma kapprumsbibliotek för vårdnadshavare. Samverkan har lett till ökat intresse för boken hos barn och vårdnadshavare.

TAKK – tecken som alternativ och kompletterande kommunikation

Samtliga avdelningar i kommunen har TAKK-väskor som innehåller både material, handledning och filmer. Väskorna har bidragit ökad kompetens och att fler förskolor har börjat arbeta med TAKK, vilket stöttar både individen och gruppens språkliga utveckling. Förberedelse i undervisningen ses som en framgångsfaktor, där pedagogerna använder sig av bildstöd, TAKK och verbala instruktioner med syfte att tydliggöra förväntningar, upplägg och innehåll för barnen. Resultatet visar att arbetet behöver fortsätta implementeras.

Nationella minoriteter

Luleå kommuns vision för arbetet med och för nationella minoriteter i förskola och skola: *"Luleå kommun är en nationell förebild för nationella minoriteter. Alla barn och unga inom nationella minoriteter kan, vill och vågar utveckla språk och kulturell tillhörighet i alla verksamheter. Språk och kultur ses som en tillgång för individen och för samhället."* Visionen betyder att förskolan arbetar mot långsiktiga mål för revitalisering och för att ge alla barn och elever möjlighet att med glädje och stolthet utveckla språk, kultur och identitet som nationella minoriteter. Visionen betyder även att kunskap om nationella minoriteter ska genomsyra alla våra verksamheter.

Detta område har varit ett prioriterat utvecklingsarbete under en längre tid inom Luleå kommuns förskolor. Resurscentrums metodstöd för Nationella minoriteter och Luleås tvåspråkiga förskola (Charlottendahls förskola) har stöttat förskolornas arbete genom kompetensutveckling, inspiration och material. Insatserna har bidragit till att fler

förskolor uppmärksammar de nationella minoriteterna i utbildningen. Rektorer lyfter att minoriteters högtidsdagar/nationaldagar är tillfällen uppmärksammas genom bland annat olika uttrycksformer som dans, drama och sång. Det sker samverkan med köket där det serveras på mat från den aktuella minoriteten. Fler förskolor arbetar för att göra nationella minoriteter synliga i den dagliga lärmiljön. Förskolan ser fortsatt behov av att fördjupa och förankra detta arbete.

Tvåspråkig förskola

Luleå kommun erbjuder en väsentligt tvåspråkig förskola vid Charlottendals förskola i de nationella minoritetsspråk som Luleå är förvaltningskommun för, finska, meänkieli och samiska. De tvåspråkiga avdelningarna erbjuder en lärmiljö där barnen får möjlighet att vistas i en lärmiljö där finska, meänkieli eller nordsamiska talas. Charlottendals förskola är en nationell förebild i att på ett framgångsrikt sätt arbeta med och synliggöra nationella minoriteter och ge barnen möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt nationella minoritetsspråk. Både kultur och språk synliggörs i förskolans miljö och material. Under året har ett flertal studiebesök tagits emot från andra kommuner som står i akt att etablera tvåspråkig förskola.

Kompetenshögjande insatser

Likt ovanstående områden erbjuds både gemensamma och lokala kompetensutvecklingsinsatser inom området språkutveckling och högläsning. Vid läsårets Pedagogiska caféer erbjöds kompetensutvecklingsinsatser inom området planerad högläsning och interaktiv högläsning, integrerat med hur TAKK och de nationella minoritetsspråken kan användas i förskolans praktik. Pedagogerna fick arbeta konkret och kreativt med estetiska uttryckssätt och lärverktyg. Rektorer lyfter att de tagit stöd av Barn och elevhälsans resurser för att stärka kompetensen inom högläsning, TAKK och nationella minoriteter. Flertalet förskolor har varit på besök i Luleås tvåspråkiga förskola, med syfte att utveckla arbetet inom nationella minoriteter. Effekten av de insatser som genomförts har stärkt förskolornas språkutvecklande arbete.

Prioriterade språkutvecklingsinsatser kopplas tydligt till förskolans lärmiljöer. Det finns många goda och varierande exempel på aktiviteter som stödjer och utvecklar barnens språkutveckling. Det samlade resultatet visar på ett fortsatt behov av att fördjupa och förankra pågående processer med syfte att utveckla och stärka förskolans språkutvecklande arbete.

Exempel från rektorer:

På avdelningarna har olika läsmiljöer skapats. Olika undervisningsmetoder används för högläsning – digitalt, analogt och utomhus på gården. Vi har arbetat kring ord och karaktärer i böcker för att fördjupa ordförståelse och ordförråd.

Barnen ska ges möjlighet att vara producenter och vandra mellan flera parallella uttryck. Vi använder oss av olika estetiska uttrycksformer för att konkretisera böckernas innehåll och koppla till barnens egna erfarenheter.

5.1.4 Styrning och ledning

Förskolans gemensamma formulerade ställningstagande - *Förskolan i Luleå för en hållbar värld där medskapande, kreativitet och lustfyllt lärande ger växkraft*, syftar till att stödja likvärdig utbildning i Luleås förskolor. De prioriterade utvecklingsområdena ger förskolan i Luleå strategisk riktning för att arbeta för ställningstagandet. Ledningen av det systematiska kvalitetsarbetet ska leda till förbättrad och fördjupad utveckling av arbetssätt, metoder, val av insats som bygger på vetenskaplig grund.

Systematiskt kvalitetsarbete

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, en del av förskolans systematiska arbete med att planera, följa upp och analyserar utbildningen. Tydlig organisation och stödjande strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet finns i hög grad genom styrkedjan. De stödjande och likvärdiga gemensamma strukturer som byggts upp för att stötta det systematiska kvalitetsarbetet används i hög sträckning av både pedagoger och rektorer. Detta är något som utvecklas eftersom, för att på bäst sätt stötta de processer som finns på samtliga nivåer. Under det senaste läsåret har det bland annat fortsatt handlat om hur de nationella kvalitetssystemets olika delar kan vara ett stöd och byggas in i redan befintliga strukturer och processer.

Rektorsteamets betydelse

Att ha välstrukturerade och innehållsrika teamträffar för rektorer har varit ett utvecklingsarbete över tid. Alla förskolans rektorer är organiserade i ett stort team där samtliga rektorer deltar, samt i ett litet team utifrån skolområde. Formerna för gemensamma möten fortsätter utvecklas där form och innehåll har större fokus på dialog. Rektorer uttrycker att både det stora och lilla teamet bidrar till utbyten av erfarenheter och kunskaper och stöd till varandra inom rektorsrollen. Organisation och dess struktur inom lilla teamen har även bidragit till ökad samverkan mellan förskolorna i skolområdet.

Kvalitetsdialoger genomförs i form av dialog i mindre konstellationer inom rektorsteamet, gemensamt i stora teamet och ibland i fokusgrupp med olika fokus. Resultatet är att dialogerna är uppskattade och ger möjlighet till kollegialt lärande mellan rektorer samtidigt som verksamhetsledningen får ta del av det pågående kvalitetsarbetet i förskolorna. Kvalitetsdialoger i rektorsteamet visar även på ökad likvärdighet mellan förskolor, men även att det finns behov av att pågående processer behöver fortgå för få möjlighet att förankra på djupet.

Rektorsnivå

Rektorerna planerar och dokumenterar förskolans systematiska kvalitetsarbete via beslutsstödet Hypergene. Gemensamma stödstrukturer finns utifrån verksamhets förskolas övergripande prioriteringar, med syfte att stötta rektor att prioritera gällande dokumentation och uppföljning. För huvudman hjälper det för att synliggöra mönsterbilder inom prioriterade områden. Underlag som används för att analysera förskolans kvalitet består bland annat av dokumentationer, reflektion/analyssunderlag, kvalitetsdialoger, utvecklingssamtal och enkäter.

Undervisningsnivå

Rektorer skapar förutsättningar för förskolans personal planera, följa upp och analysera förskolans kvalitets- och utvecklingsarbetet, där används bland annat delar av utvecklingsdagar samt arbetsplatsträffar för att skapa detta utrymme. Inom det systematiska kvalitetsarbetet tar flertalet rektorer stöd av pedagogista och/eller förskollärare med process och handledarkompetens, med fördjupade kunskaper inom den vetenskapliga grunden kopplat till förskolans uppdrag.

Varje pedagog ansvarar för det vardagliga arbetet att dokumentera processer som sker i barngruppen, dokumentationerna används sedan för reflektion i såväl barngruppen som i arbetslaget, och ligger som grund för förskolans fortsatta undervisningsplanering. Förskolläraren har ett särskilt ansvar för att ansvara för planering, genomförande och utveckling av undervisning tillsammans i arbetslaget. Arbetets delar genomförs och synliggörs i högre grad genom lärplattformen UNIKUM.

Rektorer tar vara på kompetenser och de erfarenheter som finns inom organisationen. Rektorer har en organisation och strukturer som möjliggör för utbyten mellan pedagoger, kollegialt genom dialog och reflektion, där kompetens- och erfarenhetsutbyte sker och bidrar till ett kollektivt lärande. Samtliga förskolor har planerat och genomfört kompetenshöjande insatser utifrån prioriterade områden och förskolans behov. Förskolans rektorer säkrar att genomförda kompetenshöjande insatser tillvaratas. Resultatet visar att de kompetensutvecklingsinsatser som

genomförs på förskolorna ger avtryck i utbildningen och i undervisningen med barnen. Framgångsfaktorer som lyfts fram är att kunna arbeta i långa processer med dialog och reflektion i fokus.

5.2 Övergångar inom och mellan skolformer samt samverkan

För att stödja barns och elevers utveckling och lärande ska förskola, förskoleklass, fritidshem och skolan samverka med varandra. Barn och elever ska ges en trygg och bra övergång inom och mellan skolformer och det behövs god samverkan och bra rutiner för att lyckas.

Övergångar inom förskolan

I förskolans dagliga utbildning möts barnen av flertalet övergångar. För att underlätta och tydliggöra övergångar lyfter förskolorna att man arbetar med fasta rutiner och stödjande strukturer där man tar stöd av visuella scheman, bildstöd och Takk. Med syfte att skapa trygghet och tydlighet för både barn och pedagoger.

På förskolor som är organiserade i åldershomogena grupper eller då avdelningar behöver läggas vilande sker ett övergångsarbete mellan avdelningar.

Framgångsfaktorer för att underlätta detta är kontinuerlig samverkan mellan avdelningar, där barn och pedagoger möts och relationer och trygghet byggs.

Övergångar och samverkan mellan skolformer

Förskola och grundskola har tidigare tagit fram ett gemensamt årshjul för övergångar mellan skolformer, som syftar till ökad likvärdighet. Årshjulet upplevs i hög grad som ett stöd i arbetet och har bidragit till en ökad samsyn, skapat en tydligare struktur för vilka processer som förväntas genomföras samt tydlig ansvarsfördelning. Det finns fortsatt en variation hur arbetet upplevs fungera i praktiken. Det finns förskolor och grundskolor som har en lång tradition av god samverkan under hela året, där bland annat barn och elever möts under året utifrån gemensamma aktiviteter. Det finns rektorer som lyfter att samverkan mellan rektorer och skolformerna har stärkts genom ett ökat utbyte av kunskaper, erfarenheter och information. Rutiner och samverkan mellan förskola och skola revideras och utvecklas kontinuerligt, med fokus på relevant informationsöverföring och barnets bästa. Det framkommer behov av att fortsätta fördjupa arbetet med övergångar mellan skolformer. En utmaning som rektorer i förskolan uttrycker i arbetet med övergångar är då barnen från förskolan går till olika grundskolor eller andra huvudmän.

5.3 Internationalisering

I den långsiktiga internationaliseringsstrategin för Barn- och utbildningsnämnden pågår aktiviteter inom Erasmusackrediteringen som är beviljad för skolformerna förskola och grundskola. Syftet är att underlätta kontinuerligt deltagande i internationella utbyten genom EU:s Erasmus+-program. Genom att den administrativa grunden finns har genomförandet underlättats för verksamheterna och bidrar till mer mångårig och strategisk planering för kompetenshöjande verksamhet genom internationella utbyten.

I förskolans internationaliseringsstrategi framgår det att europeiskt samarbete och utbyte ska ske med syfte att inhämta kunskap, kompetens och erfarenheter för ökad kvalitet i Luleå kommuns förskolor. Som en del av strategin framgår det att samtliga förskolor har en egen internationaliseringsplan som uppdateras varje år och inför varje ny budgetansökan. I planerna framgår det vad förskolan vill uppnå, vilka mobiliteter man önskar delta på samt vilket resultat som förväntar genom internationella utbyten. Alla aktiviteter utgår från förskolans internationaliseringsstrategi, prioriterade utvecklingsområden samt personliga lärandemål som varje deltagare formulerar innan genomförande av mobilitet.

Under läsåret har 67 medarbetare inom förskolan fått möjlighet till internationella utbyten genom kurser inom bland annat utomhuspedagog, specialpedagogik, projektbaserad lärande i länder som Irland, i Spanien och Italien. Efter genomförd mobilisering sprider deltagarna sina erfarenheter och kunskaper genom att skapa en kort film som sprids till kommunens samtliga förskolor, samt genom presentation/workshop.

Vid flertalet förskolor där jobbskuggningar tidigare genomförts har utbyten mellan länderna fortsatt, bland annat genom att andra länder blivit nyfikna och valt att komma på besök i Luleås förskolor. Totalt har förskolan tagit emot 19 besökare från Italien, Slovenien och Finland. Utöver detta har tidigare jobbskuggning bidragit till ett beviljat småskaligt projekt mellan förskolor i Bergnäset/Sörbyarna och Bologna, Italien. Detta projekt har fokus på att tillsammans utforska och utveckla förskolornas utemiljö och undervisning utomhus. Projektet startar hösten 2025 och sträcker sig två år.

Deltagarna är i hög grad nöjda med sina internationella utbyten. Resultatet visar att på stärkt yrkesidentitet, nya erfarenheter, kunskaper och inspiration kring metoder och arbetssätt som man spridit vidare till sina kollegor. Rektorer lyfter att de kan se att mobiliteterna har bidragit till utveckling av förskolans utbildning och undervisning.

Resultatet visar att förskolans samordnare är en förutsättning för att organisera och möjliggöra internationella utbyten och har en stor betydelse för genomförandet av förskolornas internationaliseringsarbete.

En framgångsfaktor med förskolans internationaliseringsstrategi är att förskolan valt att inkludera samtliga förskolor. Syftet är att arbetet inom internationalisering ska nå ut till samtliga medarbetare och barn, med målet att bidra till utveckling av Luleås förskolor. Samtliga föreskoleområden har under dessa två år deltagit i någon form av mobilitet.

5.4 Samlad analys och fortsatta prioriteringar

Verksamheten förskola har under 24/25 fortsatt prioritera likvärdighet mellan förskolor gällande de valda strategierna lärmiljöer, språkutveckling och ledning & styrning. Den samlade analysen visar på goda resultat inom samtliga områden samt ökad likvärdighet mellan förskolor. Den visar även att det finns fortsatt behov av att fortsätta utvecklingsarbetet inom samtliga områden, där både pågående processer behöver fortgå för att fördjupas och förankras samt kompletteras.

Analysen visar på en organisation där man tar vara på de kompetenser och erfarenheter och möjliggör för kollegiala utbyten mellan pedagoger, där dialog och reflektion bidrar till kollegialt, kollektivt lärande. Detta bidrar till att utveckla förskolans utbildning och undervisning samt ger pedagogerna verktyg att i vardagen att kunna stötta varje barn i deras utveckling och lärande utifrån sina förmågor och behov.

Kreativt kompetenscentrum, en kreativ mötesplats där innehållet har fokuserat på barns rättigheter till språkutveckling, kulturell identitet och varierade lärmiljöer. Deltagande pedagoger har genom dessa kompetensutvecklingsinsatser fått möjlighet att utbyta erfarenheter med andra pedagoger i kommunen och få med sig nya kunskaper som sedan kunnat omsättas i den egna praktiken. Dessa kompetensutvecklingsinsatser har därmed skapat förutsättningar för en utvecklad och likvärdig lär- och språkmiljö inom kommunens förskolor.

Lärmiljö

Att utveckla lärmiljöer ur ett likvärdighetsperspektiv är ett stort uppdrag. Samtliga förskolor har pågående processer inom området. Analysen visar att gemensamma kompetensutvecklingsinsatser som genomförts ökar pedagogernas kompetens och sätter spår i förskolans lärmiljöer. Insatserna präglas av gemensam dialog och reflektion, där kollegialt och kollektivt lärande inspirerar till utveckling av metoder och arbetssätt samt val av lärverktyg. Den samlade analysen visar att detta

utvecklingsområde behöver fortsätta prioriteras då det fortsatt finns kompetensutvecklingsbehov i att bredda basen inom det specialpedagogiska fältet samt fördjupa metoder och arbetssätt för förskolans utbildning och undervisning, med tydlig förankring i vetenskap och beprövad erfarenhet. Det handlar bland annat om tillgänglighetsmodellens möjlighet till en gemensam syn och förståelse om samspelet mellan människan och miljön. Specialpedagogiska skolmyndigheten beskrivning av Tillgänglighetsmodellen: *Syftet med modellen är att hjälpa verksamheter att identifiera och undanröja hinder i lärmiljön, främja hälsa och delaktighet samt skapa förutsättningar för lärande för alla barn och elever. Modellen bidrar till ett gemensamt språk och en struktur för att arbeta med tillgänglighet. Tillgänglighetsmodellens delar skapar tillsammans en helhet av lärmiljön och hur den kan göras tillgänglig för alla barn och elever. Modellen visar att tillgänglighet är ett systematiskt arbete där sociala, pedagogiska och fysiska faktorer samverkar med rättighetsperspektivet. Tillgänglighetsarbetet ska ses som en del av verksamhetens systematiska kvalitetsarbete. Det är en förutsättning för en utveckling som håller över tid. Målet med tillgänglighetsarbetet är att nå utveckling på individnivå, gruppnivå och organisationsnivå* (Specialpedagogiska skolmyndigheten, 2024)

Barnhälsa

Nationella kvalitetssystemets framgångsfaktor för framgångsriks skolutveckling lyfter fram att kompensatoriska insatser kan bidra till framgångsrik skolutveckling när de uppväger skillnader i barns förutsättningar. I en verksamhet där de kompensatoriska insatserna fungerar väl har alla barn och elever likvärdiga möjligheter att utvecklas och lära, oavsett skillnader i deras förutsättningar (Skolverket, 2024).

Som en del av förskolans prioriterade utvecklingsområde lärmiljöer sker en utvecklingsresa inom området barnhälsa på olika nivåer inom verksamhet förskola. Analysen visar att förskolans helhetsmodell stärker förskolornas främjande och förbyggande barnhälsoarbete på olika nivåer, för tidiga upptäckter, stöd och insatser som gör skillnad för barngruppen och individen. De stödjande strukturer som byggts upp stöttar förskolornas barnhälsoarbete och tidiga insatser. Den samlade analysen inom området pekar på att förskolans arbete med tidiga insatser och möta barngrupps/ individens behov sker mer strukturerat och systematiskt. Enligt forskning handlar barnhälsa i förskolan om att skapa goda förutsättningar för barns utveckling och välbefinnande genom ett systematiskt och främjande arbetssätt. Barn har olika förutsättningar i sin ryggsäck när de kommer till förskolan. I den finns både frisk- och riskfaktorer, där förskolan har en viktig roll i att utjämna skillnader och skapa likvärdighet. Vikten av ett gemensamt språk och strukturer för analys i barnhälsoarbetet, tydliga rutiner för att följa upp barns behov, exempelvis genom

barnhälsomöten. En lärande organisation med kontinuerlig uppföljning är avgörande för att insatserna ska bli effektiva (Partanen, 2024).

Den samlade analysen visar att området *Lärnmiljöer* och *Barnhälsa* behöver fortsatt prioriteras. Det finns ett fortsatt behov av specialpedagogisk kompetens, för att i högre grad kunna arbeta främjande och förebyggande, både när det gäller kompetensutveckling (bredda basen) och specialpedagogiska resurser. Detta då behoven är större än de tre tillgängliga tjänsterna räcker till samt för att öka möjligheterna till att i högre grad arbeta proaktivt. Från hösten 2025 har Barn och elevhälsan förstärkts med en psykolog till förskolan, vilket förskolan ser kommer bidra till att utveckla och stärka kompetensen inom barnhälsoarbetet i Luleås förskolor.

Förskolans pågående processer inom barnhälsa på olika nivåer kommer att fortsätta implementeras och utvecklas med fokus på tidiga insatser på individ-, grupp- och organisationsnivå. Forskning visar att en förskola med hög kvalitet stärker barns välbefinnande, sociala och kognitiva utveckling. En central faktor är att barn får känna delaktighet och engagemang, vilket i sin tur ökar både deras välmående och förmåga att lära. Tidiga stödinsatser i förskolan har stor betydelse eftersom de kan förebygga framtida svårigheter i skolgången. Insatser som skapar trygghet, goda relationer och en känsla av sammanhang är särskilt viktiga. Förskolans kvalitet påverkas främst av pedagogernas kompetens och förmåga att skapa inkluderande miljöer. Därför är förskolan en strategisk arena för att främja psykisk hälsa och förebygga ohälsa, och investeringar i stödinsatser och kompetensutveckling ger långsiktiga positiva effekter (Almqvist & Björck, 2023)

STEAM i förskolan

I förskolans reviderade läroplan (Skolverket, 2025) finns begreppen teknik och teknikutveckling. Teknik är ett brett begrepp som omfattar kunskaper, färdigheter, metoder och redskap som människor använder för att lösa problem och förbättra sin tillvaro. Inom förskolan handlar teknik om att förstå och använda olika tekniska lösningar, både vardagliga och mer avancerade, samt att utveckla ett tekniskt kunnande genom praktiskt utforskande och problemlösning. Regeringen har beslutat om en STEM-strategi för Sverige (Regeringskansliet 2025), som sträcker sig från förskolan och genom hela utbildningsväsendet.

Utifrån förskolans reviderade läroplan och Regeringens STEM-strategi ser förskolan ett behov av att komplettera området *lärnmiljöer* med STEAM, där A är tillagt och står för Art. Som en del i detta arbete kommer tidigare IT-råd och Pedagogiska nätverket vävas samman till en gemensam organisation som blir ett kommunicerande kärn i

verksamhet förskola. Med syfte att skapa synergieffekter för styrning och ledning, kompetensutveckling och kollegialt lärande. *Arbetet med STEAM stärker förskolans arbete på vetenskaplig grund samt val av arbetssätt och lärvertyg. STEAM i förskolan handlar om jämställdhet och demokrati, att ge alla barn lika förutsättningar och likvärdiga möjligheter oavsett kön, etnicitet och social position.* (Palmer, 2025)

Den samlade analysen är att områden och processer inom området lärmiljöer behöver fortsätta fördjupas och förankras, samt kompletteras:

- Tillgängliga lärmiljöer
- Barnhälsa på olika nivåer – tidiga insatser
- STEAM

Förväntade effekter

Förskolans kreativa kompetenscentrum används som en arena för ökad kompetens, kollegialt lärande och likvärdighet inom och mellan förskolor i Luleå.

Lärmiljöer där barn erbjuds likvärdiga möjligheter att utvecklas och lära så långt som möjligt, oavsett förutsättningar. Barnen får med sig erfarenheter och kunskaper som bidrar till det livslånga lärandet.

Forum för tidiga insatser sker på olika nivåer inom organisationen med syfte att stärka förskolornas barnhälsoarbete.

Språkutveckling

Förskolans reviderade läroplan betonar vikten högläsning och förskolans språkutvecklande arbete och förstärker förskollärares ansvar och arbetslagets roll i det språkutvecklande arbetet (Skolverket 2025). Inom förskolans prioriterade utvecklingsområde *Språkutveckling* pågår utvecklingsinsatser på samtliga förskolor. Språket är en viktig del i barnens lärande och har en central roll i förskolans utbildning och undervisning. Det finns många goda och varierande exempel på aktiviteter och pågående processer som stödjer och utvecklar barnens språkutveckling i Luleås förskolor. Kompetensutvecklingsinsatserna upplevs som givande och ger stöd i vetenskaplig grund för utvecklingsarbetet samt bidrar till utveckling av förskolornas språkutvecklande arbete. Det stöd som finns via Resurscentrums Barn och elevhälsa, vare sig det handlar om handledning från specialpedagoger, språkväskor, kompetensutvecklingsinsatser, upplevs det i förskolan som ett stöd i att utveckla utbildningen.

Forskningen lyfter fram att språket inte bara är ett kommunikationsverktyg, utan också en central komponent i tänkande, problemlösning och socialt samspel. Därför är tidiga

insatser avgörande, skillnader i språklig förmåga kan få stor betydelse för barns fortsatta utveckling och skolgång. Språkutveckling hänger nära ihop med andra förmågor, som självreglering, uppmärksamhet och uthållighet. Förskolan bör därför se språkarbete som en del av ett helhetsgrepp där kognitiva och sociala förmågor utvecklas parallellt. (Partanen, 2025)

Den samlade analysen visar att det fortsatt finns behov av att fördjupa och förankra förskolans pågående processer inom språkutveckling med syfte att erbjuda stimulerande språkmiljöer som bidrar till att utveckla barns språkutveckling och förmåga att kommunicera. Detta genom en kombination av kompetensutveckling och kollegialt lärande, där utbildningens innehåll och arbetssätt synliggörs och utvecklas:

- Högläsning, mindre bibliotek på varje förskola
- Samverkansprojekt Bokstart
- Alternativ och kompletterande kommunikation
- Nationella minoriteter

Som ett stöd i förskolornas utvecklingsarbete inom språkutvecklande arbetssätt kommer Resurscentrums *Språkotek*, kulturväskor och flerspråksväskor flyttas till förskolans Kreativa kompetenscentrum, med syfte att synliggöra och öka tillgängligheten av språkstödande material för Luleås förskolor.

Förväntade effekter

Utbildningen ger barnen förutsättningar att kunna tänka, lära och kommunicera i olika sammanhang och för skilda syften. Barnen får med sig språkliga erfarenheter och kunskaper som bidrar till det livslånga lärandet.

Samtliga barn erbjuds ett brett och varierat utbud av litteratur. Vilket inkluderar böcker med olika genrer, språk och åldrar.

Nationella minoriteter uppmärksammas och synliggörs i förskolans utbildning.

Styrning och ledning

Forskning visar att en utvecklad helhetsidé i kombination med utveckling av arbets- och utvecklingsorganisation i samtliga praktiker genom styrkedjan bidrar till ökad likvärdighet och kvalitet (Skolverket, 2023).

Förskolans kvalitet och likvärdighet stärks genom förskolans gemensamma riktning, där förskolan prioriterar och följer upp gemensamma utvecklingsområden och erbjuder kompetenssatsningar med koppling till dessa.

Det samlade resultatet visar goda effekter av genomförda insatser och användandet av förskolans stödjande strukturer, detta har bidragit till att skapa goda förutsättningar och bidra till ökad kvalitet och likvärdighet mellan förskolor. Kompetenta pedagoger och rektorer som skapar förutsättningar i utbildningen för att *alla barn ska ges möjlighet att utvecklas och lära, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet* (Skolverket, 2025) är fortsatt viktigt att prioritera i Luleås förskolor.

Förskolans stödresurser som helhet uppskattas och ses som ett givande stöd i Luleå förskolors utveckling. Förskolan kommer fortsatt nyttja stödresursers kompetenser i olika former och forum med syfte att kompetensutveckla rektorer och pedagogers utifrån prioriterade områden och behov. Förskolan kommer fortsätta erbjuda gemensamma kompetensutvecklingsinsatser utifrån våra gemensamma prioriteringsområden. Nationella kvalitetssystemets framgångsfaktor för framgångsriks skolutveckling lyfter att *”Professionell utveckling på alla nivåer i verksamheten kan ta sig uttryck i ett systematiskt och kontinuerligt arbete för att stärka organisationens kompetens. Arbetet utgår från identifierade behov och bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Den professionella utvecklingen bidrar till att bygga upp gemensamma kunskaper och till att utveckla gemensam förståelse och gemensamma förhållningssätt. Organisationskulturen präglas av gott samarbete och kollegialt lärande där erfarenhetsutbyte kan äga rum och där samtliga verksamheter och nivåer i organisationen inkluderas”*

Under 2025 har det skett nationella förändringar som påverkar förskolan. I förskolans reviderade läroplan (Skolverket, 2025) har rektor fått ett tydligare ansvar för att utbildningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt att utbildningen utgår från kunskap om vilka arbetssätt och lärverktyg som bäst gynnar barns utveckling. Även förskollärarna givits ett tydligare ansvar gällande ovanstående områden. Detta är något som förskolan ser behov av att fortsätta implementera och fördjupa på rektors- och undervisningsnivå.

Förskolan kommer fortsätta implementera det nationella kvalitetssystemet, med fokus på undervisningsnivån med syfte att stötta förskolornas systematiska kvalitetsarbete för ökad kvalitet. Inför hösten 2025 har Skolverket reviderat stödmaterial för det

systematiska kvalitetsarbetet, där det tydliggörs det nationella kvalitetssystemet stöd i samtliga delar av SKA-processen. Detta ser förskolan behov av att fortsätta implementera. Detta som en del i att stärka förskolans koppling till vetenskaplig grund.

Implementering av professionsprogrammet och kartläggning av förskollärarnas intresse för kompetensutveckling meritering fortgår under läsår 25/26. Det sammanställda underlaget kommer ligga till grund för eventuella gemensamma kompetensutvecklingsinsatser (övergripande nivå).

Internationalisering

I förskolans internationaliseringsstrategi framgår det att europeiskt samarbete och utbyte ska ske med syfte att inhämta kunskap, kompetens och erfarenheter för ökad kvalitet i Luleå kommuns förskolor. Inför tredje budgetåret, läsåret 25/26 har förskolan fått en beviljad budget på ca 0,9 mkr. Utifrån ändrade regler och ett ökat intresse för jobbskuggning kommer hälften av årets budget avsättas för jobbskuggning och hälften till kurser. Totalt 50 medarbetare kommer kunna delta på dessa mobiliteter. Då förskolan i Luleå inkluderar samtliga förskolor att delta i internationella utbyten kommer de förskolor som ännu inte deltagit att prioriteras.

Den samlade analysen visar behov av att fortsätta fördjupa och förankra området ledning och styrning i förskolan. Med syfte att utveckla pågående processer av det systematiska utvecklingsarbetet utifrån vetenskaplig grund för ökad kvalitet med fokus på en likvärdig utbildning. Områden och processer inom ledning och styrning som kommer fortsätta fördjupas och förankras:

- Vetenskaplig grund
- Förskolans reviderade läroplan
- Processer inom SKA, där nationella kvalitetssystemet inkluderas.
- Kompetensförsörjning – Stärka inåt – Jobba utåt!
- Delta i internationella utbyten genom Erasmus+

Förväntade effekter

Kompetenssatsningar av förskolans omarbetade läroplan och verksamhet förskolas valda prioriteringar får genomslag i utbildningen.

Lärplattformen används som ett stöd för dokumentation i det systematiska kvalitetsarbetet. Nationella kvalitetssystemet stöder utbildningen och förskolornas systematiska kvalitetsarbete för ökad kvalitet.

Internationella utbyten organiseras, som bidrar till nya perspektiv och möjligheter med syfte till att utveckla utbildningen.

Ökad kunskap och kompetens hos pedagoger ger utvecklade möjligheter för barns att utvecklas och nå så långt som möjligt i sitt lärande. Kompetensutveckling i kombination med kollegialt lärande där förskolans innehåll synliggörs och diskuteras, har vetenskaplig förankring och prövas i undervisningen möjliggör för ökad kvalitet.

Referenser

Almqvist, L. och Björck, E. (2023) Forskning i korthet: Förskolans roll för att främja psykisk hälsa. Stockholm: Forte.

Palmer, A. (2025) Föreläsning vid konferensen STEM i förskolan – naturvetenskap, matematik och teknik, 19 september. Gothia Kompetens.

Partanen, P. (2024) Att utveckla barns förmågor i förskolan. Stockholm: Skolutvecklarna Sverige

Regeringskansliet. (2025). *En STEM-strategi för Sverige*. Utbildningsdepartementet.

Skolverket (2025) Läroplan för förskolan: Lpfö 18 reviderad 2025. 3:e uppl. Stockholm: Skolverket.

Skolverket. (2025). *Professionsprogrammet*. Tillgänglig på:
<https://www.skolverket.se/kompetensutveckling/kurser-och-utbildningar/professionsprogrammet>

Skolverket. (2025). *Systematiskt kvalitetsarbete*. Tillgänglig på:
<https://www.skolverket.se/styrning-och-ansvar/styrning-och-kvalitetsarbete/systematiskt-kvalitetsarbete>

Specialpedagogiska skolmyndigheten (2024) Tillgänglighetsmodellen från SPSM. Tillgänglig på: <https://www.spsm.se/stodmaterial-for-tillganglig-utbildning/tillganglig-utbildning/tillganglighetsmodellen-fran-spsm/>

Sverige (2010). *Skollagen (2010:800)*. Stockholm: Norstedts juridik

6 Bilagor

6.1 Vårdnadshavarenkät förskola

Årligen genomförs en lokal enkät riktad till vårdnadshavare med barn i samtliga kommunala förskolor i Luleå. Enkäten består av fyra frågor där svarande kan välja mellan fem svarsalternativ per fråga; Stämmer helt och hållet, Stämmer ganska bra, Stämmer ganska dåligt, Stämmer inte alls eller Vet ej. De kan också lämna kommentarer vid varje fråga. Svarsfrekvensen varierar mellan åren från 58 % till drygt 70 %.

Varje förskola får återkoppling genom en sammanställning av svaren och kommentarer per förskola, vilket utgör underlag för varje förskola att använda i sitt systematiska kvalitetsarbete. Från våren 2024 genomförs enkäten i samband med utvecklingssamtal, där vårdnadshavare får en länk/QR-kod i slutet av samtalet som de kan logga in på och på egen hand svara på enkätfrågorna.

Svarsfrekvensen för årets vårdnadshavarenkät är 65%. Svartsfrekvensen på enkäten är något högre än förra året som då låg på 61%. Under åren 2018-2024 har den frekvensen legat mellan 56,2–74 %. Inför årets enkät har förskolan valt att lägga till en frågeställning som syftar till att ta reda på hur vårdnadshavare upplever att förskolan stimulerar deras barns språkutveckling i svenska och deras barn ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera, vilket kopplar an till ett av de nationella delmålen och förskolans prioriterade område gällande språkutveckling.

Förskolans strategier för att öka svarsfrekvensen är fortsatt att erbjuda enkäten i samband med genomfört utvecklingssamtal. Nytt för i år är att vårdnadshavarna ges möjlighet att svara för flera barn i samma enkät. Detta kan vara möjliga orsaker till den måttliga ökningen.

Resultatet visar att de vårdnadshavare som har svarat är fortsatt mycket nöjda med sin förskola, att deras barn får de stöd som behövs och att barnets vilja och lust att lära stimuleras. Förskolan ser en fortsatt nöjdhet inom samtliga områden. En möjlig orsak till detta kan vara att vårdnadshavare fått ta del av sitt barns utbildning innan de besvarat enkäten, då den erbjuds i anslutning till utvecklingssamtalet. Genom lärplattformen Unikum kan vårdnadshavare följa sitt barns lärande och vilken utbildning och undervisning som bedrivs på förskolan.

Andel svar i procent %	Stämmer helt och hållet/ganska bra	Stämmer ganska dåligt/inte alls	Vet ej
Jag är nöjd med mitt barns förskola	97,4	2,4	0,1
Jag upplever att förskolan ger mitt barn det stöd som det behöver	97,2	1,8	1,1
Jag upplever att förskolan stimulerar mitt barns vilja och lust att lära	96,2	1,8	2
Jag upplever att förskolan stimulerar mitt barns språkutveckling i svenska och att mitt barn ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera	95,1	1,8	3,2

Över tid: Andel vårdnadshavare % i samtliga kommunala förskolor	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Andel vårdnadshavare som upplever sig nöjd med deras barns förskola	96,7	95,8	96,2	96,4	97,9	97,4
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn får det stöd det behöver	95,5	92,5	94,3	94,8	97,5	97,2
Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan stimulerar deras barns vilja och lust att lära	94,6	90,6	92,6	94,3	96,4	96,2
Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan stimulerar deras barns språkutveckling i svenska och att deras barn ges goda möjligheter att utveckla sin förmåga att kommunicera	-	-	-	-	-	95,1

6.2 Förskollärarenkäten Öppna jämförelser

SKRs Öppna jämförelser förskola genomförs vartannat år från år 2020. I samband med det har SKR tagit fram en enkät för att fånga professionen förskollärares bedömning av kvalitet och likvärdighet. Varje kommun avgör själv om man ska delta och det brukar vara fler än hälften av landets 290 kommuner som deltar. Det huvudsakliga syftet med undersökningen är att erbjuda ett frågebatteri som kan tjäna som underlag för lokala undersökningar och diskussioner. Resultaten från undersökningen pekar ut olika områden som förskollärarna tycker fungerar mer eller mindre bra i den egna

verksamheten. Enkätsvaren presenteras kommunvis genom en rapport som finns på Kolada.

KPI	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024
Förskollärarenkäten: Systematisk uppföljning och dokumentation för varje barns lärande, andel positiva svar (%)	73,8%		80,0%
Förskollärarenkäten: Uppföljning om att utbildningen uppfyller läroplanens mål, andel positiva svar (%)	87,0%		89,1%
Förskollärarenkäten: Använder resultat från dokumentation och uppföljning för att utveckla utbildningen, andel positiva svar (%)	82,1%		85,8%
Förskollärarenkäten: Använder aktuell forskning för att utveckla utbildningen, andel positiva svar (%)	68,4%		68,7%
Förskollärarenkäten: Träffar andra förskollärare på inplanerad tid för att diskutera pedagogiska frågor, andel positiva svar (%)	55,1%		60,7%
Förskollärarenkäten: Möjlighet att prioritera pedagogiskt utvecklingsarbete, andel positiva svar (%)	64,7%		72,2%
Förskollärarenkäten: Tydlig rollfördelning, andel positiva svar (%)	35,6%		45,9%
Förskollärarenkäten: Inplanerad tid för personal för att diskutera pedagogiska frågor, andel positiva svar (%)	61,6%		60,0%
Förskollärarenkäten: Särskilt stöd till de barn som är i behov av det, andel positiva svar (%)	57,1%		61,0%
Förskollärarenkäten: Utbildningen anpassas för att kompensera barn från resurssvaga hemförhållanden, andel positiva svar (%)	61,1%		70,2%
Förskollärarenkäten: Innemiljön främjar barns utveckling och lärande, andel positiva svar (%)	90,0%		95,7%
Förskollärarenkäten: Utemiljön främjar barns utveckling och lärande, andel positiva svar (%)	64,3%		73,6%

Totalt svarade ca hälften av samtliga förskollärare i Luleå kommun på enkäten. Luleås förskollärare skattat deras upplevelse högre i samtliga återkommande frågeställningar sett till riket. Årets temafråga; om förskolan arbetar med att öka närvaron för barn med hög frånvaro, besvarades lågt i förhållande till riket (28%). En orsak till den låga upplevelsen kan bero på att detta område inte prioriterats eller uppmärksammas i någon större utsträckning i förskole-Sverige tidigare. Denna rapport och Skolinspektionens temagranskning inom samma område har dock bidragit till att frågan i högre utsträckning uppmärksammas och arbetas med på förskolorna.

Den frågeställning som ligger lågt, trots högre än riket handlar om tydlig rollfördelning mellan förskollärare och övrig personal. Förskolan har en framtagna riktlinje *Rollar och ansvar i förskolan*. Trots detta upplever förskollärarna att rollfördelningen är otydlig. Förskolan ser behov av att uppdatera riktlinjen utifrån förändringar i förskolans läroplan samt eventuella förändringar som kan komma ur nationella utredningar som är på gång. Utifrån förskollärarnas fritextsvar visar mönsterbilden på att det mest frekventa området som lyfts fram är minska barngruppernas storlek, som en faktor för att förbättra utbildningskvaliteten. Resultatet har presenterats i rektorsgruppen med syfte att kunna erbjuda ett frågebatteri som kan tjäna som underlag för lokala dialoger på förskolorna.